

Predlog akcijskega načrta za pospeševanje uvajanja e-poslovanja v mala in srednja podjetja »eMSP Slovenija 2007«

Povzetek

V Sloveniji imamo zakonodajo o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu ter o varstvu dokumentarnega in arhivskega arhiva ter arhivih, 91% stopnjo uporabe elektronskega plačilnega prometa ter pripravljene nacionalne standarde izmenjave dokumentov (e-Slog). Imamo osnovo za začetek širše uporabe e-poslovanja v podjetjih, ki potrebujejo vzpodbudo iz okolja in s strani države.

V dokumentu so prikazani predlagani ukrepi in aktivnosti države oz. akcijski načrt, ki naj bi pospešil začetek e-poslovanja med podjetji in državno upravo v letu 2007, še pred začetkom predsedovanja Slovenije EU. Dokument se omejuje na zaokrožen paket akcij, spodbud in manjših korakov, ki jih lahko naredimo hitro in dajo rezultate takoj. Pri tem ne bi bilo potrebno spreminjati obstoječe zakonodaje, temveč predvsem povečati njeno izvajanje v praksi. Predlagani ukrepi sledijo ciljem Evropske komisije in dopolnjujejo ali nadaljujejo v Sloveniji že izvajane projekte in programe.

Cilji dokumenta so vezani na povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva z:

- zmanjšanjem stroškov poslovanja v podjetjih in državni upravi tako v gospodarstvu kot proračunu;
- povečanjem pridobivanja evropskih sredstev;
- vzpostavitvijo registrov za podporo elektronskemu poslovanju,
- ter s povečanjem zavedanja o prednostih IKT in same uporabe le-teh, ne le v velikih, ampak predvsem v malih in srednje velikih podjetjih (MSP).

V preteklosti je Slovenija svojo majhnost velikokrat uspešno izrabila za velike razvojne korake (strategija velikega poka) kot na primer uvedba zdravstvene kartice, sprejem ZEPEP leta 2000, vzpostavitev e-uprave, e-davkov in e-bančništva. Glede na uspešne pretekle izkušnje v dokumentu predlagamo intenzivni dvoletni program naslednjih akcij, navedenih v tem dokumentu.

Ob upoštevanju predlaganih akcij in obstoječih razvojnih strateških usmeritev bi se lahko, ob predsedovanju EU leta 2008, Slovenija predstavila kot ena najbolj poslovno-tehnološko naprednih držav ter ena redkih, ki je del ciljev Lizbonske strategije izvedla (in jih izvaja) v praksi.

Ljubljana, februar 2007

Kazalo

Povzetek	1
Kazalo.....	2
1 Uvod	4
2 Trenutno stanje in dosedanje aktivnosti	6
3 Predstavitev akcijskega načrta.....	8
3.1 Strateški cilji	8
3.2 Pričakovani rezultati do konca leta 2008	8
3.3 Utemeljitev akcijskega načrta	8
3.4 Pričakovani učinek na ciljne skupine.....	9
3.5 Multiplikativni učinki	9
3.6 Kratkoročni in dolgoročni učinki	9
4 Predlagane akcije.....	10
4.1 Akcija #1: Program Spodbujanje uvajanja informacijsko komunikacijskih znanj v mala in srednje velika podjetja	10
4.1.1 Oris	10
4.1.2 Cilji	10
4.1.3 Način izvajanja	10
4.1.4 Strošek in vir.....	10
4.2 Akcija #2: Program vavčerskega svetovanja za uvajanje e-poslovanja v mikro, mala in srednje velika podjetja	11
4.2.1 Oris	11
4.2.2 Cilji vezani na pobudo.....	11
4.2.3 Način izvajanja	11
4.2.4 Strošek in vir.....	11
4.3 Akcija #3: Obvezno posredovanje računov v elektronski obliki državni upravi	12
4.3.1 Oris	12
4.3.2 Cilji	12
4.3.3 Način izvajanja	12
4.3.4 Strošek in vir.....	13
4.4 Akcija #4: Investicija v e-poslovanje šteje kot razvojna olajšava.....	14
4.4.1 Oris	14
4.4.2 Cilji	14
4.4.3 Način izvajanja	14
4.4.4 Strošek in vir.....	14
4.5 Akcija #5: Sofinanciranje razvoja e-poslovanja v okviru Državnega razvojnega programa 2007-2013	15
4.5.1 Oris	15
4.5.2 Cilji	15
4.5.3 Način izvajanja	15
4.5.4 Strošek in vir.....	15
4.6 Akcija #6: Portali z objavo dobrih praks e-poslovanja	16
4.6.1 Oris	16
4.6.2 Cilji	16
4.6.3 Način izvajanja	16
4.6.4 Strošek in vir.....	16
4.7 Akcija #7: Odprtje in dopolnitev državnih registrov e-storitvam	17
4.7.1 Oris	17
4.7.2 Cilji	17
4.7.3 Način izvajanja	17
4.7.4 Strošek in vir.....	17
4.8 Akcija #8: Uvedba enotnega sistema obračunavanja in plačevanja dajatev	18
4.8.1 Oris	18
4.8.2 Cilji	18
4.8.3 Način izvajanja	18
4.8.4 Strošek in vir.....	19
4.9 Akcija #9: Uvedba elektronskih potrdil in dokazil	20
4.9.1 Oris	20
4.9.2 Cilji	20

4.9.3	Način izvajanja	20
4.9.4	Strošek in vir.....	20
4.10	Akcija #10: Iniciativa »Ne trošim, investiram!«.....	21
4.10.1	Oris.....	21
4.10.2	Cilji.....	21
4.10.3	Način izvajanja.....	21
4.10.4	Strošek in vir	21
4.11	Akcija #11: Iniciativa »E-Poslovanje v oskrbovalnih verigah«.....	22
4.11.1	Oris.....	22
4.11.2	Cilji.....	22
4.11.3	Način izvajanja.....	22
4.11.4	Stroški in viri.....	22
4.12	Akcija #12: Priznanje za »Naj e-podjetje« v Sloveniji	23
4.12.1	Oris.....	23
4.12.2	Cilji.....	23
4.12.3	Način izvajanja.....	23
4.12.4	Strošek in vir	23
5	Potrebne aktivnosti za izvedbo akcijskega načrta	24
5.1	Aktivnosti ponudnikov storitev.....	24
5.2	Aktivnosti uporabnikov storitev.....	24
5.3	Aktivnosti državne uprave	24
6	Organiziranost dela in aktivnosti.....	25
7	Podporniki iniciative	26

1 Uvod

E-poslovanje prinaša uporabnikom številne prednosti in priložnosti, ki se izkazujejo predvsem v zmanjšanju stroškov poslovanja in povečanju konkurenčnih prednosti. Med podjetji prednosti e-poslovanja pridejo do izraza šele takrat, ko e-poslovanje uporablja večina podjetij v medsebojnih poslovnih procesih. Zato je pomembno razširiti spoznanja o prednostih e-poslovanja in spodbuditi njegovo uporabo. Pretekle izkušnje kažejo, da tehnologija pri uvajanju in uporabi e-poslovanja danes ni več problem. Ovire ali spodbude za širšo rabo e-poslovanja so pogojene predvsem z ustaljenimi poslovnimi praksami, poslovnim okoljem in z zgledi ter spodbudami države.

Mikro, mala in srednje velika podjetja (v nadaljevanju: MSP) predstavljajo poseben segment, ki mu tudi Evropska komisija posveča posebno pozornost. Dvajset milijonov MSP predstavlja temelj Evropske ekonomije. Po podatkih Direktorata za podjetništvo in industrijo pri Evropski komisiji MSP predstavljajo več kot 99% vseh podjetij v Evropski Uniji in zagotavljajo 65 milijonov delovnih mest. MSP zaradi svoje narave (majhno število zaposlenih, družinska podjetja, usmerjenost v lokalna tržišča, manj virov za vlaganje v informacijske in komunikacijske tehnologije (v nadaljevanju: IKT), neusposobljenost za uporabo IKT, nepoznavanje prednosti izrabe sodobnih IKT, nepoznavanje primernih rešitev za MSP in drugo) ne uporabljajo IKT in e-poslovanja v zadostni meri.

Napori EU v smeri uresničevanja Lizbonske strategije, ko naj bi Evropa do leta 2010 postala najbolj konkurenčna in dinamična, na znanju temelječa družba, v veliki meri temeljijo tudi na vzpostavljanju okolja, ki bo vzpodbujalo rast in uspešnost MSP. EU je v tej smeri identificirala številne izzive, s katerimi se srečujejo MSP in podala številne usmeritve in akcijske načrte (Lizbonska strategija 2000, eEurope 2002, eEurope 2005, i2010 in Helsinški manifest 2006). Na tem mestu velja omeniti tudi eBSN omrežje, ki predstavlja temelj za pomoč MSP pri uvajanju e-poslovanja¹.

Pri razvoju in širši uporabi e-poslovanja imajo lahko pobude vlade pomembno vlogo. Zelo očitno je to razvidno iz razvoja e-poslovanja v ZDA, ki ga je sprožil memorandum predsednika Clintona v oktobru 1993. Tedaj je naložil vsem vodjem ministrstev in vladnih agencij, da se pripravijo na izvajanje javnih razpisov manjših vrednosti (manj kot 25.000 USD) na e-način². Organizacije so se morale do januarja 1997 usposobiti za objavo e-razpisa, sprejem e-ponudbe, izstavitve e-naročila, sprejem e-računa in izstavitve e-plačilnega naloga. Z novim načinom poslovanja so vsi pridobili in izrazito povečali učinkovitost medorganizacijskega poslovanja.

V Evropi je leta 2005 odmeval predvsem Danski primer, kjer je vlada s 1. februarjem 2005 določila, da morajo vse organizacije državni upravi posredovati račune v e-obliki. Od takrat naprej mora 44.000 organizacij javnemu sektorju izdajati račune v e-obliki (Elma Electronic Trading 2005). Javni sektor na Danskem prejme letno približno 18 milijonov računov, zato so pričakovani prihranki od 120 do 130 milijonov EUR letno (Dam Sorensen 2005)³. Digitalizacija procesov izdajanja in prejemanja e-računov se izvaja v okviru projekta digitalizacije javne uprave, katerega namen je izboljšati učinkovitost in kakovost javnih storitev.

Ocenjujemo, da v Sloveniji sprejmemo približno 4 mio računov⁴ letno, kar pomeni, da bi e-poslovanje na področju izdajanja in prejemanja e-računov slovenski državi prineslo bistven prihranek, kar bi zagotovo blagodejno vplivalo na državni proračun.

Aksijski načrt posebno pozornost namenja MSP. Mnogo MSP še vedno posluje predvsem na lokalnih tržiščih na tradicionalen način brez uporabe e-poslovanja. V Sloveniji je po podatkih Statističnega urada RS 93.392 MSP, ki zaposlujejo 388.922 ljudi, od katerih skoraj vsa potrebujejo podporo, da bi izboljšala svojo usposobljenost na področju uporabe e-poslovanja. Z uporabo slednjega imajo MSP večje možnosti, da

¹ eBSN Network http://ec.europa.eu/enterprise/e-bsn/index_en.html

² http://www.estrategy.gov/committee_docs/ecreport.pdf

³ Raziskava na Finskem ugotavlja: čas porabljen za izdajo računa je 13 minut, čas porabljen za prejem in obdelavo računa je 26.5 minut. Obdelovanje e-računov skrajša čas za 50 %. Druga raziskava zopet na Finskem:

Za 1000 izdanih računov na papirju je 7.366 EUR, elektronsko 3.400 EUR, za 1000 prejetih računov na papirju 15.016 EUR, elektronsko pa 5.100 EUR. Ocenimo lahko, da bi pri cca. 4 mio računih, ki jih letno sprejme javna uprava prihranili 271 mio EUR.

⁴ Po podatkih CIA FactBooka je GDP (purchasing power parity) za Slovenijo 43.27 mrd \$ in za Dansko 189.3 mrd \$. Na podlagi tega lahko ocenimo, da je Dansko gospodarstvo cca. 4.37 krat večje od Slovenskega in da po analogiji lahko ocenimo, da slovenska država prejme cca 4 mio računov letno, kar pomeni, da bi skladno Danskemu zgledu lahko privarčevali do 27.4 mio EUR.

poenostavijo poslovne procese, zmanjšajo stroške poslovanja, povečajo produktivnost in enakopravno sodelujejo na nacionalnem, evropskem in globalnem tržišču. V zvezi s tem se kaže vrsta priložnosti, ki bi spodbudile pospešeno uvajanje e-poslovanja v MSP, za katere je potrebno zagotoviti primerne rešitve e-poslovanja in svetovanje.

Učinkovita izvedba strategij in ukrepov pospeševanja uporabe IKT / i2010, na nacionalnem in EU nivoju je ključna za povečano rast gospodarstva in povečano produktivnost ter s tem za doseg Lizbonskih ciljev. Odgovornost za uvedbo strategije je skupna in zahteva ustrezne in takojšnje aktivnosti vseh držav članic, institucij EU in gospodarstva. Za pospešeni razvoj IKT v Evropi in boljšo izrabo le teh pa je potrebna politična volja na najvišjem nivoju. Sporočilo Komisije i2010 daje smernice za pripravo nacionalnih programov, pri tem pa pušča državam članicam veliko mero prilagodljivosti pri pripravi programov in identifikaciji nacionalnih prioritet. Evropska komisija bo tekoče spremljala izvajanje programov i2010 in tako letno objavljala poročila o napredku. Posebno pozornost bo posvečala pregledu Nacionalnih programov reform za doseg Lizbonskih ciljev in ustrezno vključenost prioritet IKT.⁵ Na tem mestu velja omeniti še, da je Finska ob njenem predsedovanju 20. novembra 2006 objavila dokument Helsinški manifest - "The Helsinki Manifesto - We have to move fast before it is too late"⁶. Helsinški manifest je namenjen pospeševanju doseganja ciljev Lizbonske strategije, skladno z i2010 in CIP. Skladno s tem predlaga vrsto akcij, ki naj bi jih izvajale države članice EU. V dodatku Helsinškega manifesta je objavljen predlog dvanajstih prednostnih nalog Evropske unije za povečanje njene konkurenčnosti s spodbujanjem inovativnosti in usmeritvijo k uporabnikom storitev. V točki 5 Helsinškega manifesta je predlog, da se vzpostavi "Strategic Task Force for 2007-2008", v tesnem sodelovanju predsedujočih držav Evropske unije: Finske, Nemčije, Portugalske in Slovenije ter predstavniki Evropske komisije in vodilnimi predstavniki gospodarstva.

Vlada Republika Slovenije kot nacionalni odziv na iniciativo i2010 poleg drugih ukrepov pripravlja tudi Strategijo razvoja informacijske družbe v Republiki Sloveniji – si2010.

Cilj dokumenta, ki je v javni obravnavi, je opredeliti nacionalni okvir vzpodbujanja razvoja informacijske družbe v Sloveniji do leta 2010 ter tako postaviti krovne usmeritve razvoja, ki upoštevajo tako njegov tehnološki, družbeni in regulatorni okvir. Strategija na osnovi ciljev i2010 definira ustrezna načela delovanja in konkretna področja delovanja ter prepušča podrobnejšo obravnavo posameznih področij sektorskim strategijam in akcijskim načrtom, ki jih z vidika države vodijo posamezna ministrstva.

Strategija si2010 na področju e-poslovanja kot enega strateških ciljev izpostavlja uvajanje e-poslovanja v MSP. V pričujočem dokumentu je predstavljen izbor v zelo kratkem času izvedljivih akcij, usmerjenih na področje pospeševanja uvajanja e-poslovanja v MSP, ki bi po mnenju pripraviljavcev tega izbora že do nastopa predsedovanja Slovenije EU zagotovile vidne pozitivne rezultate na področju uvajanja e-poslovanja v MSP.

Tudi v Sloveniji se glede na število MSP, ki predstavlja znaten delež slovenskega gospodarstva, in glede na nezadovoljivo stopnjo uporabe IKT in e-poslovanja v MSP kaže vrsta priložnosti za spodbujanje uvajanja in uporabe e-poslovanja. Ta dokument predstavlja pobudo vsem v Sloveniji, ki bi lahko pripomogli k usposabljanju MSP na področju uporabe novih IKT in e-poslovanja in k hitrejšemu uvajanju e-poslovanja v MSP. V pobudi^{7 8 9} so predstavljene tudi predlagane akcije za vse sodelujoče subjekte – ponudnike IKT in rešitev e-poslovanja, večje organizacije, univerze, gospodarske in obrtne zbornice, vzpostavljene tehnološke platforme, podporno okolje za MSP (JAPTI) in vladne institucije.

⁵ Glavna finančna mehanizma za izvajanje i2010 na evropskem nivoju sta 7.okvirni program, 7FP (1 800 mio EUR letno za FP7 (IST)) ter Program za konkurenčnost in inovacije, CIP (800 mio EUR (2.steber CIP) za obdobje 2007-2013).

⁶ Helsinški manifest je bil objavljen ob konferenci "Launching Event - European Network of Living Labs: A Step Towards a European Innovation System", http://www.tietoyhteiskuntaohjelma.fi/ajankohtaista/events/en_GB/1147340579176

⁷ Inicijativa v celoti sledi priporočilom in zahtevam evropske direktive 2001/115/EC (Electronic Invoicing).

⁸ Za obdobje 2006-2013 opredeljuje okvir nadaljnega razvoja informacijske družbe predvsem Strategija razvoja Slovenije v obdobju 2006-2013 (SRS), sprejeta v letu 2005, ki opredeljuje »Povečanje globalne konkurenčnosti s spodbujanjem inovativnosti in podjetništva, razširjanjem uporabe informacijsko komunikacijske tehnologije ter z učinkovitim posodabljanjem in vlaganjem v učenje, izobraževanje, usposabljanje in raziskave in razvoj.« kot enega od nacionalnih razvojnih ciljev za to obdobje. Hkrati se problematika informacijske družbe implicitno nanaša na vse ključne opredeljene razvojne prioritete. Enako usmeritev je najti v Koalicijski pogodbi.

⁹ Pomladi 2003 je Vlada RS oblikovala Strategijo RS v informacijski družbi za obdobje 2003-2006, ki je sledila Akcijskim načrtom eEurope2002, eEUROPE 2003+ in eEUROPE 2005. Na tej osnovi je vlada pripravila vrsto ukrepov financiranih iz domačega proračuna: javno dostopne točke, e-poslovanje, e-uprava, e-vsebine, vzpodbude za IKT sektor iz naslova Evropskih komunitarnih programov: eContent, IDA, eTEN, Varnejši internet, MODINIS ter iz naslova pred-pristopne pomoči v programu Phare Ekonomsko socialna kohezija: vse-življenjsko učenje, računalniško opismenjevanje brezposelnih.

2 Trenutno stanje in dosedanje aktivnosti

V splošnem je glede na skupni indeks pripravljenosti na e-poslovanje (The European e-Business Readiness Index, 2005) stanje na področju e-poslovanja v Sloveniji enako povprečju EU, tako z vidika uvajanja IKT (ang. ICT adoption) kot tudi uporabe IKT (ang. ICT use). Temu botruje tudi relativno uspešen in zrel IKT sektor, ki nudi celoten spekter storitev in rešitev (strojna oprema, programska oprema, tehnološko/poslovno svetovanje, etc.) potrebnih za vzpostavitev ustrezne IT infrastrukture v podjetjih. Hkrati je IKT sektor tudi dobro razvojno naravnani, saj vključuje poleg vseh največjih svetovnih IT ponudnikov tudi lokalna podjetja za razvoj programske, strojne kot tudi telekomunikacijske opreme, kar zagotavlja ustrezno znanje potrebno za uspešen nadaljnji razvoj.

Želja je, da ta prodorni in zaveze izpolnjujoči sektor dvigne Slovenijo stopnico višje, da s tem postane vzor drugim EU državam. Menimo, da ima Slovenija za tako povečane ambicije utemeljeno prednost pred drugimi državami:

- je dovolj majhna, da so postopki, ukrepi in spodbude učinkoviti in hitro izvedljivi,
- stopnja uporabe IKT je na ravni povprečja EU ali nad njo – skratka dovolj visoko, da so ambiciozni cilji tehnološko izvedljivi,
- ima sprejeto vso potrebno zakonodajo,
- ima vpeljane vse tehnološke resurse in storitve, ki e-poslovanje omogočajo¹⁰,
- več kot 91% podjetij že uporablja vsaj eno od storitev e-poslovanja¹¹,
- je dovolj ambiciozna, da si želi postati vodilna na področjih širše uporabe e-poslovanja¹².

V Sloveniji so trenutno že v teku posamezne iniciative in projekti, katerih skupen namen je spodbuditi k sodelovanju ponudnike IKT, podporno okolje za MSP, univerze, izobraževalne in vladne institucije z namenom razširiti uporabo novih rešitev e-poslovanja v MSP v Sloveniji in preko meja.

Novembra 2005 je bila v Sloveniji vzpostavljena iniciativa "Izdajanje in prejemanje e-računov v e-regiji - Pobuda za vzpostavitev projekta v Sloveniji"¹³, katero podpirajo predstavniki različnih organizacij, občin, bank, vladnih institucij, ponudniki IKT in univerz¹⁴.

Poleg omenjene pobude trenutno na področju pospeševanja uvajanja e-poslovanja potekajo pet projektov, sofinanciranih od Evropske komisije, dva od teh neposredno vezana na razpise eBSN omrežja.

1. Namen projekta "Usposabljanje svetovalcev s področja e-poslovanja v malih in srednje velikih podjetjih s poudarkom na tematiki »Izdajanje in prejemanje e-računov« (Train the Trainers)" je vzpodbuditi širšo uporabo IKT v MSP v EU in sicer s prenosom znanja in dobrih izkušenj na področju uporabe IKT prek podpornega omrežja v MSP. Poudarek je na tematiki "izdajanja in prejemanje e-računov". Projektni partnerji so JAPTI – Javna agencija za podjetništvo in tuje investicije, E-središče na Fakulteti za organizacijske vede Univerze v Mariboru, CRMG in EBA. Izvajanje projekta je v okviru programa Uvajanje IKT v podjetja v letu 2006 podprlo tudi Ministrstvo za visoko šolstvo znanost in tehnologijo.
2. Namen projekta "Supporting best practice exchange of e-business policies for SMEs – eBEST" je podpora in spodbujanje prenosa najboljših praks s področja ePoslovanja - izdajanja in prejemanja eRačunov. Skladno s ciljem projekta bodo aktivnosti usmerjene v ustvarjanje okolja v pomoč prilagajanja najboljših praks regionalnemu okolju, ustvarjanje mreže svetovalcev za zbiranje in analizo primerov najboljših e-praks in razširjanje spoznanj. Kot partner iz Slovenije v projektu sodeluje E-središče na Fakulteti za organizacijske vede Univerze v Mariboru.
3. Projekt SEAMLESS izhaja iz 6. okvirnega programa. Cilj projekta "SEAMLESS - Small Enterprises Accessing the Electronic Market of the Enlarged Europe by a Smart Service Infrastructure" je s pomočjo ponudnikov storitev e-poslovanja ustvariti organizacijske in tehnološke pogoje za vzpostavitev enotnega evropskega tržišča, ki bo omogočal podjetjem predstavitev izdelkov/storitev, iskanje partnerjev (enotni e-registri), pogajanja in pridobivanje novih poslov (e-razpisi, e-pocenjevanja) ter izvajanje poslovnih transakcij. Delovanje enotnega evropskega tržišča bo

¹⁰ Registrirani overitelji za izdajanje digitalnih potrdil; razvija internet infrastruktura s skoraj v celoti pokritim teritorijem za širokopasovne priklone; storitvena podjetja, ki nudijo storitve e-poslovanja in varnega elektronskega arhiviranja

¹¹ Elektronsko bančništvo, kar pomeni da ima 91% podjetij nameščena in uporabna digitalna potrdila za elektronski podpis

¹² Iz koalicijske pogodbe ter govora premiera Janše dne 21.6.2006 na proslavi Slovenske neodvisnosti

¹³ <http://www.elivinglab.org/invoicing/Pobuda.htm>, <http://ecenter.fov.uni-mb.si/eRacuni/Pobuda/Organizacije/>

zagotovljeno z uporabo naprednih IKT. V projektu sodelujejo partnerji iz 11-tih evropskih držav: Italija, Španija, Francija, Bolgarija, Madžarska, Slovaška, Romunija, Nizozemska, Poljska; Nemčija in Slovenija. Kot partner v projektu sodelujeta tudi E-središče in JAPTI¹⁵.

4. Projekt »Usposabljanje MSP iz podeželja za uporabo vladnih e-storitev - Rural eGov: Training SMEs from Rural Areas in using e-Government Services« je sofinanciran iz programa Leonardo daVinci. Osnovne aktivnosti projekta so usmerjene v analiziranje obstoječih e-upravnih storitev in spodbujanje malih in srednje velikih podjetij iz podeželja k njihovi uporabi, analiziranje potrebnih e-upravnih storitev za mala in srednje velika podjetja iz podeželja posameznih držav članic Evropske Unije, vzpostavitev središča za spremljanje in vrednotenje uporabnosti e-upravnih storitev za podporo izvajanja poslovanja malih in srednje velikih podjetij iz podeželja in razvoj ter vrednotenje strokovnega izobraževalnega programa z namenom uporabe e-upravnih storitev. V projektu sodeluje 10 partnerjev iz 5-tih držav in sicer iz Grčije, Nemčije, Poljske, Slovenije in Velike Britanije. Koordinator projekta je Agricultural University of Athens iz Grčije. Kot partnerja iz Slovenije v projektu sodelujeta tudi Fakulteta za organizacijske vede E-središče in Razvojna agencija Sinergija.
5. Projekt »Razvoj nove rešitve za e-učenje in e-mentoriranje za IT MSP z namenom razvoja njihove Evropske poslovne kulture –Developing a new e-learning and e-Mentoring solution for SMEs in the European Information Technology sector in order to develop their European Business Culture« je sofinanciran iz programa Leonardo daVinci. Namen projekta je razviti in vzpostaviti specializirani evropski e-izobraževalni program, namenjen vodjem MSP, ki delujejo na področju informatike. Usmeritev izobraževalnega programa in dodatnih e-storitev bo v motiviranju malih in srednje velikih podjetij, ki delujejo na področju informacijskih tehnologij, za iskanje možnosti razvoja in za razširjanje poslovanja na evropskem tržišču. Pri tem je posebna pozornost namenjena tudi spodbujanju malih in srednje velikih podjetij k bolj intenzivnemu sodelovanju v mednarodnih raziskavah, projektih in pobudah. V projektu sodeluje 10 partnerjev iz 6-tih evropskih držav in sicer iz Italije, Madžarske, Poljske, Romunije, Slovenije in Velike Britanije. Kot partner v projektu sodeluje tudi Fakulteta E-središče.

Pomembno vlogo pri prenosu novih tehnologij, znanja in inovacij v poslovno okolje imajo tudi Živi laboratoriji. Za učinkovitejši prenos znanja in inovacij med živimi laboratoriji v Evropi je bilo 20. novembra v Helsinkih vzpostavljeno Evropsko omrežje živih laboratorijev "Launching Event - European Network of Living Labs: A Step Towards a European Innovation System" (<http://www.OpenLivingLabs.eu>). V prvem krogu vzpostavljenih živih laboratorijev je Slovenija z laboratorijem »Kranj eLivingLab« (<http://www.eLivingLab.org>).

Pomena e-poslovanja se zavedajo mnoga podjetja v Sloveniji. Predvsem večja podjetja so hitro vpeljala ali nameravajo vpeljati podporo izdajanju in sprejemanju e-Slog računov:

1. Prva implementacija pošiljanja e-Slog računov je bila v GZS (računi za članarino), korak dalje pa je bil narejen leta 2003 v okviru kongresnega dogodka NT, ko je podjetje Microsoft udeležencem pošiljalo samo e-račune.
2. Telekom, Mobitel, SIOL ter SiMobil že nekaj časa pošiljajo uporabnikom račune v e-Slogu.
3. Mercator, Spar in DM je le nekaj primerov podjetij, ki od svojih dobaviteljev zahtevajo e-račune.
4. Podjetje DataLab je brezplačno vgradilo podporo e-Slogu v svojo rešitev in tako opremilo preko 2,500 slovenskih podjetij z možnostjo vključevanja v e-poslovanje.
5. Pošta Slovenije je leta 2004 vzpostavila portal moja.posta.si za elektronsko vročanje računov in dokumentov.
6. AJPES že več kot eno leto prek portala moja.posta.si naslovnikom elektronsko vroča dokumente
7. Merkur in SCT sta napovedala vzpostavitev izmenjave e-računov.
8. Informatika d.d.¹⁶ namerava vzpostaviti sistema za izdajo e-računov odjemalcem električne energije.

Začete akcije in akcije v teku predstavljajo dodatno spodbudo, da se na področju pospešenega uvajanja e-poslovanja začnejo dodatne aktivnosti, ki so podane v tem dokumentu.

¹⁵ *The Helsinki Manifesto - We have to move fast before it is too late, November 20, 2006*

http://www.tietoyhteiskuntaohjelma.fi/ajankohtaista/events/en_GB/1147340579176/_files/76284201684631590/default/Helsinki_Manifesto_201106_FINAL.pdf in <http://www.seamless-eu.org>

¹⁶ *Podjetje Informatika d.d. izstavlja račune za vseh pet podjetij za distribucijo električne energije v Sloveniji (Elektro Celje, Elektro Gorenjska, Elektro Ljubljana, Elektro Maribor in Elektro Primorska) in želi prenoviti izstavljanje računov tako gospodarstvu kot tudi fizičnim osebam na podlagi e-SLOG standarda (vir Informatika d.d., Razpisna dokumentacija, oktober 2006)*

3 Predstavitev akcijskega načrta

3.1 Strateški cilji

- Spodbuditi uporabo novih rešitev in storitev na področju e-poslovanja v MSP na nivoju celotne Slovenije,
- aktivirati ponudnike storitev, podporno mrežo lokalnih podjetniških centrov in zagotoviti sodelovanje fakultet in drugih institucij pri uvajanju novih rešitev e-poslovanja v MSP,
- znižati transakcijske stroške poslovanja vseh sodelujočih: MSP, večjih organizacij, državnih organov in organov v sestavi ministrstev, univerz, podpornega okolja, IKT ponudnikov in drugih,
- znižati transakcijske stroške poslovanja MSP skozi celo oskrbovalno verigo in ta prihranek uporabiti kot eno od konkurenčnih prednosti slovenskih MSP-jev,
- znižati strošek papirnega bremena pri izpolnjevanju zahtevanega poročanja državi in agencijam,
- povečati absorpcijsko sposobnost ponudnikov in uporabnikov e-poslovanja za evropska sredstva,
- dvig uporabe že vzpostavljene infrastrukture za poročanje državi in agencijam,
- dokaz koncepta in študija primera e-poslovanja v MSP, ki naj služi slovenskim ponudnikom rešitev, storitev in svetovalcem pri izvajanju zadevne pomoči v novih in bodočih članicah EU in njihovem vključevanju v druge programe evropske pomoči in sodelovanja,
- primer dobre prakse izvajanja Lizbonske strategije za promocijo v okviru predsedovanja Slovenije EU leta 2008.

3.2 Pričakovani rezultati do konca leta 2008¹⁷

Menimo, da lahko postavimo precej drzne cilje ter povsem merljive cilje in jih glede na našeto zgoraj tudi realiziramo:

>80% zavezancev za DDV oddaja obrazce elektronsko¹⁸,

>3000 malih in srednjih podjetij medsebojno izmenjuje e-račune in druge dokumente,

>40% računov zadnjega kvartala 2008 je v državno upravo prišlo po elektronski poti.

3.3 Utemeljitev akcijskega načrta

- Ustreznost iniciative glede na strateške dokumente EU in Slovenije: menimo, da akcijski načrt povzema heterogene iniciative, zakonske zahteve ter podzakonske akte izvajajoče se v Sloveniji, hkrati pa tudi izraža jasno skladnost s smernicami Evropske skupnosti.
- Opredelitev ugotovljenih potreb in omejitev pri ciljnih skupinah: glede na to, da iniciativa izhaja iz slovenskega gospodarstva in ponuja odgovore na njegove zahteve po zmanjšanju administrativnih bremen in s tem povečanje konkurenčnosti (predvsem malih in srednjih podjetij) verjamemo, da je akcijski načrt dejansko odgovor na jasno izražene zahteve. Omejitve, ki so zaradi manjše investicijske moči prisotne v MSP smo poizkušali nasloviti z usmerjenimi in enostavnimi akcijami ter podjetniško pomočjo, izvajano preko JAPTI-ja.
- Seznam ciljnih skupin in ocenjeno število neposrednih in posrednih uporabnikov: primarna ciljna skupina teh akcij so mala in srednja podjetja. Menimo, da lahko s hitrim in usklajenim delovanjem subjektov v aktivnostih, opisanih v tem dokumentu dosežemo približno 3000 najnaprednejših MSP, kar predstavlja približno 3% vseh subjektov v Sloveniji. S tem bi ustvarili kritično maso, potrebno za vzpostavitev novih standardov poslovanja ter zadostna znanja in dobre prakse za učinkovito razširjanje med ostala podjetja. Predvidevamo, da bi lahko v 5-7 letih na ta način tako poslovanje postalo praksa v več kot polovici vseh gospodarskih subjektov v Sloveniji, saj so ekonomske prednosti evidentne in dosegljive večini.
- Razlogi za izbor ciljnih skupin in dejavnosti: utemeljitve zakaj je potrebno z e-poslovanjem začeti prav pri MSP so navedene v poglavju »2. Trenutno stanje in dosedanje aktivnosti«. Na dejavnosti se ne želimo omejevati ampak namesto vertikalne – branžne razdelitve predlagati raje horizontalno, kjer je za pričakovati, da bodo v akcijski načrt pristopila bolj razvita MSP (gazele) in izrabila prednosti, ki jih e-

¹⁷ Ob takojšnjem sprejemu in izvedbi akcij iz tega dokumenta.

¹⁸http://www.durs.gov.si/fileadmin/durs.gov.si/pageuploads/Davcni_uradi_in_uradne_ure/Strate_ki_na_rt/Poslovna_strategija__2_.pdf

V strategiji DURS na 9.str. je naveden cilj 80% vseh poročil podjetij v elektronski obliki z letom 2008.

poslovanje prinaša. Tako dobimo hitri začetni prirastek instalirane baze ter hkrati motor za nadaljnjo diseminacijo e-poslovanja v slabše pripravljena, manj agilna MSP.

3.4 Pričakovani učinek na ciljne skupine

- Položaj ciljnih skupin
Napredna mala in srednja podjetja bodo zaradi aktivnosti, opisanih v tem dokumentu, poslovala bistveno učinkovitejše, znižala stroške in povečala agilnost. Zmanjšalo se bo število napak v poslovanju (npr. število zavrnjenih računov/pošiljk/... zaradi napak pri vnosu v informacijske sisteme) in posledično stroški odpravljanja le-teh.
Bistveno se bo zmanjšal strošek priprave evidenc, potrebnih za poročanje državi in hkrati povečala natančnost tega poročanja.
Z vpeljavo registrov elektronskega poslovanja bodo podjetja brez nepotrebnih stroškov vedela, na kakšen način poslujejo njihovi partnerji ter avtomatsko prilagodila način komunikacije z njimi. Tako bomo zmanjšali potrebo po administrativnem kadru v MSP-jih in povečali dodano vrednost na zaposlenega.
- Tehnične in poslovodne sposobnosti ciljnih skupin ali partnerjev.

3.5 Multiplikativni učinki

- Uvajanje novega modela poslovanja (e-poslovanje) na enem področju spodbuja spremembo na ostalih, z uveljavitvijo modela G2B se tako ustvarijo pogoji in okoliščine za B2B,
- drastično znižanje transakcijskih stroškov državne uprave pri pridobivanju zakonskih podatkov lahko bistveno prispeva k uravnoteženju proračuna v prihodnjih letih,
- znotraj akcijskega načrta izobraženi podjetniški svetovalci s pridobljenim znanjem in dokazanimi rezultati lahko pomagajo tudi drugim novim članicam ali pristopnicam, v navezavi z državnimi razvojnimi pomočmi, katere se je Slovenija kot članica EU zavezala namenjati tretjim državam to postane eden pomembnejših mehanizmov za dviganje ugleda slovenskega gospodarstva in države,
- prihranki pri izvajanju transakcij se vložijo v znanje in nadaljnji razvoj,
- odprava administrativnih ovir in pospešitev procesov omogoča večjo osredotočenost na ključne kompetence vsakega udeleženca,
- večja transparentnost povečuje zaupanje.
- zmanjševanje okoljske obremenjenosti zaradi prehoda na elektronsko poslovanje: zmanjšanje porabe papirja, zmanjšanje porabe prostora za hrambo dokumentov, nižje okoljske obremenitve iz naslova transporta dokumentov

3.6 Kratkoročni in dolgoročni učinki

Kratkoročni (takojšnji) učinki akcijskega načrta so:

- Znižanje stroškov administracije.
- Zmanjšanje stroška arhiviranja dokumentov.
- Zmanjšanje administrativnega bremena v medpodjetniški interakciji in interakciji z državo.
- Povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.
- Povečanje absorpcijske sposobnosti za črpanje evropskih sredstev.
- Prepoznavnost Slovenije kot inventivnega in tehnološko naprednega gospodarskega okolja.

Med dolgoročne učinke lahko štejemo:

- Dvig prijaznosti in konkurenčnosti gospodarskega okolja (npr. raziskave GEM).
- Povečanje prepoznavnosti Slovenije kot e-države.
- Sposobnost Slovenije, da pridobljeno znanje širi med ostale države.
- Dvig možnosti sodelovanja slovenskih strokovnjakov na tujih trgih in pri podobnih projektih tako v novih članicah EU kot v pristopnicah ter strateško zanimivih državah.

4 Predlagane akcije

Akcijski načrt zajema dve ravni in sicer državni in gospodarski nivo. Na področju tematik, ki jih pokriva akcijski načrt se na državnem nivoju izvajajo spodbude in ukrepi, ki bi jih lahko koristile ciljne skupine iniciative, hkrati pa so v okviru iniciative predstavljeni tudi dodatni predlogi, ki bi jih na državnem nivoju lahko dodatno uvedli in s tem spodbudili doseganja zastavljenih ciljev.

Drugi nivo je gospodarski nivo, ki se po sklopih aktivnosti uvajanja – ali morda celo izvajanja akcij načrta lahko nadalje razdeli na ponudnike in uporabnike rešitev. Ponudniki bodo odigrali pomembno vlogo pri animiranju uporabnikov za uvajanje novih rešitev v njihove poslovne procese, sodelovali pri promociji novih rešitev, zagotavljali povezljivost razvitih rešitev in zagotovili izvedbo spremljevalnih aktivnosti.

4.1 Akcija #1: Program Spodbujanje uvajanja informacijsko komunikacijskih znanj v mala in srednje velika podjetja

4.1.1 Oris

Program Uvajanje informacijsko komunikacijskih tehnologij v mala in srednje velika podjetja usposabljanja je usmerjen v dvig usposobljenosti zaposlenih v podpornem okolju in sicer v lokalnih podjetniških centrih in svetovalcev specialistov, promocijo same uporabe novih rešitev na področju e-poslovanja in spodbujanje uporabe teh rešitev na nivoju MSP in drugih ciljnih skupin.

4.1.2 Cilji

- Zagotovitev usposobljenih svetovalcev za uvajanje novih rešitev v poslovna okolja,
- aktivirati podporno mrežo lokalnih podjetniških centrov in zagotoviti sodelovanje fakultet in drugih institucij pri uvajanju novih rešitev e-poslovanja v MSP,
- zagotoviti sodelovanje mednarodnih strokovnjakov pri spodbujanju uporabe e-poslovanja.

4.1.3 Način izvajanja

- Priprava strokovnih gradiv in razvoj metodologije uvajanja izbranega aktualnega vsebinskega področja e-poslovanja v MSP,
- usposabljanje zaposlenih v podpornih institucijah za spodbujanje uvajanja novih tehnologij in rešitev s področja e-poslovanja in IKT v MSP,
- usposabljanje neodvisnih izvajalcev svetovalnih storitev (svetovalcev) za uvajanje novih tehnologij in rešitev s področja e-poslovanja in IKT v MSP,
- zagotavljanje prenosa znanja mednarodnih strokovnjakov v okviru tehnične pomoči,
- priprava promocijskih gradiv in aktivnosti.

4.1.4 Strošek in vir

Strošek izvedbe programa ocenjujemo v letu 2007 na 40.000 EUR. .

4.2 Akcija #2: Program vavčerskega svetovanja za uvajanje e-poslovanja v mikro, mala in srednje velika podjetja

4.2.1 Oris

Namen programa vavčerskega svetovanja je spodbuditi podjetnike h koriščenju zunanjih strokovnjakov in programov usposabljanja s pomočjo katerih pridobijo dodatna znanja in sposobnost samostojnega reševanja problemov ali izkoriščanja podjetniških priložnosti. Posledično se s pomočjo programa povečuje število dinamičnih, rastočih malih in srednje velikih podjetij, ohranja obstoječa in odpira nova delovna mesta ter spodbuja samozaposlitev. V okviru tega programa se zagotavljajo tudi svetovanja s področja e-poslovanja.

4.2.2 Cilji vezani na pobudo

- Zagotoviti ustrezno strokovno podporo pri uvajanju e-poslovanja v poslovne sisteme,
- povečati obseg uporabe rešitev s področja informacijsko komunikacijskih tehnologij,
- povečati učinkovitost vlaganj v IKT,
- zagotoviti ustrezno usposobljenost zaposlenih v podjetjih.

4.2.3 Način izvajanja

Program združuje sredstva različnih naročnikov, s pomočjo katerih so zagotovljene subvencionirane storitve svetovanja in usposabljanja za različne ciljne skupine. Dostop do storitev je zagotovljena s pomočjo izvajalcev programa na lokalni ravni, ki predstavljajo vstopne točke, kjer se potencialni uporabniki storitev lahko vključijo v program in koristijo storitve programa. Koristniki programa lahko subvencionirane storitve podjetniškega svetovanja in usposabljanja koristijo pri izbranih svetovalcih, vpisanih v katalog podjetniških svetovalcev, objavljen na spletnih straneh www.japti.si.

4.2.4 Strošek in vir

Nacionalna sredstva MG in MVZT v višini 1.884.000 EUR.

4.3 Akcija #3: Obvezno posredovanje računov v elektronski obliki državni upravi

4.3.1 Oris

Napredne države so v svoje javne finance uvedle elektronske račune in izjemno poenostavile in pohitrile poslovanje, zmanjšale stroške procesiranja in arhiviranja ter uvedle dodatne storitve za dobavitelje in odjemalce javnega sektorja.

Trenutno stanje pripravljenosti v Sloveniji je sicer na visokem deklarativnem in izjemno nizkem operativnem nivoju. Leto 2006 je leto priprav na uvedbo Evra, tako da so vse iniciative za uvajanje sodobnih rešitev obsojene na prelaganje na bližnjo ali daljno prihodnost. Ne glede na to je le vprašanje časa, kdaj bo država morala racionalizirati svoje poslovanje z uvajanjem elektronskih storitev.

V iniciativo vključujemo predlog pristopa k uvajanju elektronskih računov v javni sektor, ki temelji na obstoječi dobri praksi enotnega državnega računovodskega sistema in predvideva vzpostavitev procesnega centra za elektronske račune (PCER) na istem nivoju kot je to sistem za državno računovodstvo - torej v Ministrstvu za finance.

Državna uprava sprejme sklep (podobno kot pred njo ZDA¹⁹ s Clintonovim memorandumom v letu 1993 in Danska z uredbo za izdajanje in prejemanje e-računov v letu 2005²⁰), da želi prejemati račune za dobavljeno blago in storitve po elektronski poti. Za posredovanje računov se uporabi e-SLOG (že pripravljena e-sporočila) ali BMS standard.

V kolikor dobavitelj ni sposoben dostaviti elektronskega računa, se mu, po poteku prehodnega 6-mesečnega obdobja za prilagoditev poslovanja, zaračuna stroške ročnega vnosa.

Da bi omilili tehnološke pogoje in zahteve za MSP, lahko v njihovem imenu vlagajo e-račune njihovi računovodski servisi ali druge pooblaščen družbe.

4.3.2 Cilji

Bistveno zmanjšanje dela pri vnosu in arhiviranju prejetih računov v državni upravi ter s tem zmanjšanje s tem povezanih stroškov²¹.

Ustvarjanje kritične mase uporabnikov e-poslovanja.

Posledično bodo:

- uvedeni enotni standardi za komunikacijo dobaviteljev in države, ki jih bodo uporabili za medsebojno izmenjavo e-računov,
- zaradi elektronskega poslovanja z državo bodo podjetja, dobavitelj in odjemalci javnega sektorja, tudi medsebojno poslovala elektronsko,
- poslovanje med podjetji in poslovanje z državo bo vplivalo na postavitve enotnih standardov in rešitev, ki bodo postopoma prešli v širšo rabo tako v MSP kot tudi pri poslovanju s fizičnimi osebami,
- uvajanje novih rešitev in širša uporaba e-poslovanja bo spodbudila razvoj novih storitev in novih ponudnikov na tržišču, na primer ponudnikov storitev za upravljanje z e-računi, ki bodo poleg posredovanja in arhiviranja ponujali tudi druge storitve (bruto poravnave, trajnike ...).

4.3.3 Način izvajanja

Uvedba elektronsko prejetih računov bo narekovala uvedbo novih načinov preverjanja in potrjevanja ter odobritve plačila računov. Obstoječi načini procesiranja papirnih računov bodo ostali še naprej. Pričakovati je, da se bo v prihodnosti obseg posredovanja elektronskih računov povečal, kar bo posledično omogočalo racionalizacijo procesa obdelave računov. Vsekakor bosta v prvi fazi obe poti potekali vzporedno.

Za razliko od papirnih računov, ki zdaj prihajajo neposredno naročniku, bodo elektronski računi za celotno državo prišli na eno vstopno točko. Dostop do elektronskega računa mora biti omogočen uslužbencem z vsemi potrebnimi pooblastili. Odredbodajalec (če ne bo prenesel pristojnosti) potrdi odredbo za plačilo.

Na osnovi tega je razvidno, da upravljanje s prejetimi elektronskimi računi predvideva osnovne procese:

- tesno integracijo s sistemom MFERAC, kjer so nahajajo podatki o organih (postavkah, projektih, pogodbah/naročilnicah, skrbnikih pogodb in skrbnikih postavk),

¹⁹ Clintonov memorandum: <http://govinfo.library.unt.edu/npr/library/direct/memos/eleccom.htm.l>

²⁰ eInvoicing Denmark, <http://europa.eu.int/idabc/en/document/4215/194>

²¹ Če odpravimo določene naloge, je za predvidevati sproščanje resursov, ki jih imamo na voljo. Te resurse lahko kasneje zmanjšamo (znižamo stroške dela ter z delom povezanih stroškov npr. prostora) ali pa jih uporabimo za druge naloge znotraj državne uprave (npr. predsedovanje EU).

- evidenco prejetih elektronskih računov, v kateri se vodijo procesni koraki in stanja preverjanja, potrjevanja oziroma odobritve/zavrnitve eRačuna,
- neposredni prenos podatkov odobrenih eRačunov v MFERAC,
- hrambo eRačunov.

Zaradi velikega števila udeležencev v tem procesu je potrebno zagotoviti podporne procese upravljanja uporabnikov, ter razna poročila in statistike.

Prilagoditi je potrebno aplikacijo MFRAC, da bo podpirala vnos elektronskih računov v e-SLOG in BMS obliki, kar je izvedljivo v roku 3-6 mesecev. V prvi fazi se implementira samo sprejemanje e-računov (največji prihranek za državo), nato postopoma še njihovo izdajanje ter sprejemanje in izdajanje e-naročil.

Večina infrastrukture je vzpostavljena ali vsaj koncipirane. Uporabijo se lahko osnovni gradniki eDavkov, zakonska podlaga obstaja, prav tako idejna zasnova potrebne tehnološke platforme.

Objava navodila in časovnosti: testno obdobje se začne s 30.6.07 in traja do 31.12.07, po preteku tega obdobju se začnejo dobaviteljem zaračunavati penali v primeru nepošiljanja elektronskih računov.

Uvedbo te rešitve vodi Ministrstvo za finance, ki upravlja z državnim računovodstvom in ki se posledično utaplja v ogromnih količinah papirne dokumentacije (računov ter z njimi povezanih prilogah).

Implementacija Procesnega centra za elektronske račune (PCER) bi potekala v več fazah z zagotovitvijo naslednjih storitev:

- predlaganje eRačunov s strani velikih dobaviteljev (paketno),
- predlaganje eRačunov s strani poljubnih dobaviteljev in interaktivna priprava računov,
- predlaganje računov skeniranih papirnih računov in zajem teh računov na strani uprave,
- izdaja eRačunov s strani organov javne uprave (npr. Šole, vrtci, ...).

Ustrezno temu je potrebno pripraviti pravne okvirje (podzakonske akte, ki jih izda MF), nove procese ter spremeniti organizacijo poslovanja.

Zaradi zmanjšanja opravil, vezanih na procesiranje in kontrolo prejetih računov, se bo pri finančnih službah pojavil prost kadroviski potencial, ki se ga lahko preusmeri na druga področja dela ali na uvedbo storitev z večjo dodano vrednostjo.

Uvedba e-poslovanja zmanjša potrebo po fizičnem arhiviranju papirnih dokumentov in hkrati poveča potrebo po optimalnem in varnem upravljanju elektronskih arhivov. Predlagamo, da se del prihranka v naslednjih letih nameni za ustvarjanje dodatnih elektronskih storitev, ki bodo izboljšale uporabniško izkušnjo državljanov.

4.3.4 Strošek in vir

Stroške priprave aplikacije MFRAC na sprejemanje dokumentov e-Poslovanja lahko ocenimo na nekaj 100.000 EUR²² ter dodatnih 625.000 EUR za vzpostavitev / reuporabo obstoječega elektronskega portala ter uvedbo elektronskega arhiva dokumentov, kjer se bodo poleg zmanjšanja števila administrativnega osebja dolgoročno pokazali največji prihranki.

Dodatno k temu je potrebno prišteti še podporne aktivnosti izobraževanja uporabnikov, izobraževanja zunanjih partnerjev in promocije.

Vir bi moral biti investicijski del proračuna Republike Slovenije, poraja pa se vprašanje možnosti koriščenja EU sredstev znotraj 7. okvirnega programa.

²² Ocena na podlagi poznavanja aplikacije MFRAC in potrebnega dela za vzpostavitev e-poslovanja v primerljivih organizacijah.

4.4 Akcija #4: Investicija v e-poslovanje šteje kot razvojna olajšava

4.4.1 Oris

Davčna politika je en od najpomembnejših mehanizmov, ki jih ima država pri usmerjanju vlaganj podjetij. Ta ukrep je centralen in nujno potreben za široko vpeljavo e-poslovanja.

MF sprejme dodatek k pravilniku »PRAVILNIK o uveljavljanju davčnih olajšav za vlaganja v raziskave in razvoj«²³, v katerem prizna vložek podjetja v elektronsko poslovanje kot razvojno olajšavo, ki zniža davčno osnovo podjetja, in velja za leti 2007 in 2008.

Vložek je opredeljen kot pavšalni znesek, odvisen od načina elektronske izmenjave. Pavšalni znesek je izbran zaradi poenostavitve obračunavanja in preverbe.

Upravičena sta dva tipa razvojnih vložkov: izmenjava podatkov z državno upravo, medpodjetniško izmenjevanje računov, elektronsko arhiviranje ter elektronsko inšpiciranje.

4.4.2 Cilji

Dvig zavedanja pomembnosti podjetniškega investiranja v e-poslovanje in čim širša opremljenost s tehnologijo, ki le-tega omogoča v vseh segmentih gospodarstva.

4.4.3 Način izvajanja

Izmenjava podatkov z državno upravo

V kolikor podjetje samo odda v letu 2007 najmanj 6 DDV-O obrazcev elektronsko in se zaveže, da bo v naslednjih 2 letih vse DDV-O obrazce oddalo v elektronski obliki, se podjetju prizna pavšalni znesek 4.200 EUR kot investicijski vložek²⁴. Ukrep se navezuje na zakon ZdavP-2 v katerem je elektronska predaja DDV-O obrazcev že obvezna za velika podjetja, od 1.1.2009 pa bo obvezna za vse davčne zavezance.

Enaka olajšava velja tudi za podjetja, ki v imenu drugih podjetij vlagajo obrazce (npr. računovodski servisi). Podjetja, za katere oddajajo obrazce pooblaščenca (npr. zanje oddaja računovodski servis), do te olajšave niso upravičena.

Medpodjetniška izmenjava računov

V kolikor podjetje vpelje elektronsko izmenjavo podatkov (bodisi e-SLOG, EDIFACT ali BMS), se registrira na AJPEsu kot pripravljeno za elektronsko poslovanje, ter izmenja najmanj 100 dokumentov elektronsko, se mu prizna pavšalni znesek 4.200 EUR kot investicijski vložek.

E-arhiviranje

V kolikor podjetje vpelje elektronsko arhiviranje podatkov ter ustrezna dovoljenja se mu prizna pavšalni znesek 2.100 EUR kot investicijski vložek.

E_inšpiciranje

V kolikor podjetje vpelje elektronsko izmenjavo podatkov za elektronsko inšpiciranje v skladu s formatom, predpisanim s strani DURS,²⁵ se mu prizna pavšalni znesek 420 EUR kot investicijski vložek.

4.4.4 Strošek in vir

Proračunski učinek tega ukrepa je v letih 2007 in 2008 lahko negativen do maksimalno višine 5% sredstev²⁶, ki jih podjetja investirajo v e-poslovanje. Po drugi strani proračun manj obremenjujejo stroški dela pri pretipkavanju evidenc in prejetih računov, s čimer po naših ocenah nadomestimo proračunski izpad. Menimo celo, da bo ukrep srednjeročno za proračun pozitiven, saj bo bistveno zmanjšanje stroškov dela v podjetjih privedlo do njihove boljše konkurenčnosti in s tem do višjih dobičkov in posledično do višje žetve davka na dobiček²⁷. Vir za pokrivanje stroškov tega ukrepa je proračun Republike Slovenije.

²³ Predlagamo, da se Pravilnik v 6. členu dopolni s točko

»f. stroški, povezani z vpeljavo e-poslovanja pri čemer lahko podjetje uveljavlja te stroške do sledeče višine:

f.1 – za vpeljavo izmenjave obrazcev z državno upravo do višine 4.200 EUR

f.2 – za vpeljavo medpodjetniške izmenjave e-računov do 4.200 EUR

f.3. – za vpeljavo e-arhivskega sistema do 2.100 EUR

f.4. – za vpeljavo e-inšpiciranja do 420 EUR.«

ter da se ustrezno popravi tudi »Metodologija za izpolnjevanje obrazca za uveljavljanje olajšav za vlaganja v raziskave in razvoj«

²⁴ dejanska olajšava je 25% od 20% vložka = 210 EUR / podjetje

²⁵ Sestanek delovne skupine DURS z dne 15.11.2006 v katerem so bili med DURS in večjimi proizvajalci poslovne programske opreme dogovorjeni standardi izmenjave podatkov za elektronsko inšpiciranje. OECD ima predpisan format SAF-T in na http://www.oecd.org/searchResult/0,2665,en_2649_201185_1_1_1_1_1,00.html objavljena navodila »Guidance on Tax compliance for business and accounting SW«.

²⁶ Izpad 25% davka na dobiček na 20% R&R olajšavo lahko predstavlja izpad največ 0,8 do 1,25 mio EUR v proračunu

²⁷ Za natančnejšo analizo stroškov tega ukrepa bi potrebovali več podatkov s strani državne uprave (število ročno prejetih obrazcev, število prejetih računov) se pa da dokaj natančno oceniti povrat.

4.5 Akcija #5: Sofinanciranje razvoja e-poslovanja v okviru Državnega razvojnega programa 2007-2013

4.5.1 Oris

Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (v nadaljevanju Služba) je za javno razpravo pripravila drugi osnutek Državnega razvojnega programa 2007-2013 (v nadaljevanju DRP)²⁸. Na spletni strani je objavljen Drugi osnutek, ki še ne vključuje vseh predvidenih poglavij; manjkajo predvsem tista, ki so povezana s pripravo državnega proračuna za leti 2007 in 2008.

DRP vključuje vsebine, ki bodo deležne financiranja iz evropskega proračuna v finančni perspektivi 2007-2013. Zato v procesu priprave DRP poteka tudi neformalna komunikacija z Evropsko komisijo. Služba načrtuje zaključek priprave osnutkov Operativnih programov, ki bodo pomenili (ko bodo usklajeni z vsemi partnerji in potrjeni s strani Evropske komisije) osnovo za črpanje evropskih sredstev v finančni perspektivi 2007-2013.

Ministrstvo za visoko šolstvo znanost in tehnologijo, je kot pristojno sodelovalo v oblikovanju operativnih programov prioritet financiranja EU. V DRP so znotraj tega predvidena sredstva za razvoj na področju e-vsebin in elektronskih storitev v višini 20 mio EUR v obdobju 2007 do 2013.

Pomoč gre ponudnikom rešitev e-poslovanja pri hitrejšem razvoju ali vzpostavitvi programske opreme ali storitev, ki omogočajo e-poslovanje tretjim podjetjem. Pomoč lahko koristijo le podjetja, katerih izdelki ali storitve temeljijo na odprtih standardih (bodisi slovenskih ali mednarodnih), ter podpirajo interoperabilnost. Prednostno se sofinancira projekte, ki izvajajo aktivnosti priprave produktov in storitev, s katerih uvedbo ali uporabo podjetja lahko pridobijo davčne olajšave specificirane v Akciji #4.

4.5.2 Cilji

Razvita, enostavna in cenovno dostopna programska oprema za elektronsko poslovanje. Delujoči storitveni servisi za področje e-poslovanja (izmenjava dokumentov, elektronski arhivi ...).

4.5.3 Način izvajanja

Do sredstev so upravičena podjetja, ki razvijajo:

- sisteme ali storitve za posredovanje e-obrazcev in drugih podatkov državi,
- sisteme ali storitve elektronske izmenjave podjetniških dokumentov,
- sisteme za elektronsko arhiviranje,
- sisteme za podporo poslovanju,
- podporne sisteme za zgoraj navedene sisteme.

Sam postopek razdeljevanja tako slovenskih kot tudi mešanih (slovensko-evropskih) sredstev poteka na ustaljene načine.

Glede na to, da je razpoložljivost odvisna od procesa pogajanj, je potrebno določene aktivnosti in sredstva predvideti takoj, ko bodo sredstva na razpolago.

Prednostno se sofinancira projekte, ki jih je mogoče hitro vpeljati in projekte z velikim učinkom (velik potencial uporabnikov).

4.5.4 Strošek in vir

Znotraj DRP je področje e-vsebin in elektronskih storitev je predvidenih 20 mio EUR sredstev EU. Del, 2 mio EUR sredstev, se nameni za namene čim hitrejšega uvajanja obstoječih rešitev in storitev e-poslovanja v gospodarstvu.

²⁸ *Drugi osnutek DRP 2007-2013.*

http://www.svlr.gov.si/si/delovna_podrocja/drzavni_razvojni_program/predstavitev_drp_2007_2013/

4.6 Akcija #6: Portali z objavo dobrih praks e-poslovanja

4.6.1 Oris

Ključ do splošne sprejetosti dobre prakse povezovanja pri vzpostavitvi e-poslovanja je ustrezna diseminacija znanja. Zaradi tega je potrebno vzpostaviti in popularizirati spletne portale – knjižnice znanja s področja rešitev, storitev in dobrih praks e-poslovanja.

Dodatno lahko pri širjenju znanja koristno uporabimo ponudnike poslovne programske opreme, ki lahko pripravijo dokumentacijo za uporabo e-poslovanja v njihovih rešitvah in jo objavijo na svojih portalih, frekventno obiskovanih s strani obstoječih uporabnikov.

Zaželeno bi bilo tudi medsebojno povezovanje med portali, ambiciozno pa razmišljati o vzpostavitvi skupnega iskalnika.

4.6.2 Cilji

Portal z informacijami, strukturiranimi glede na nivoje znanja, nivo obstoječe uporabe e-poslovanja in absorpcijske sposobnosti uporabnikov s področja e-poslovanja.

Vsebine s področja e-poslovanja na portalih namenjenih uporabnikom poslovne programske opreme (navodila za hitro in stroškovno učinkovito implementacijo).

4.6.3 Način izvajanja

Priprava projektnih predlogov za pridobitev sredstev namenjenih za pripravo portalov za e-poslovanje. Zaželeni so javno/privatna partnerstva z izobraževalnimi institucijami. Ta portal bo objavljala primere dobrih praks, ki izhajajo iz spodbude #8 (e-poslovanje v oskrbovalnih verigah) in #9 (priznanje »Naj e-podjetje«).

Razpis za sofinanciranje priprave dobrih praks in druge dokumentacije povezane z uporabo e-poslovanja v poslovni programski opremi.

4.6.4 Strošek in vir

Viri za izvedbo tega ukrepa je predvsem sofinanciranje s strani programov podpore razvoju e-vsebine na EU (CIP) in nacionalnem nivoju..

4.7 Akcija #7: Odprtje in dopolnitev državnih registrov e-storitvam

4.7.1 Oris

Danes morajo podjetja ročno pretipkavati in popravljati matične podatke o podjetjih, kar zaradi zahteve po absolutni točnosti predstavlja precejšnjo administrativno breme. Hkrati pa je za resno uporabo e-poslovanja potrebno vzdrževati register subjektov, ki so sposobni elektronsko poslovati. Register pravnih oseb, ki se vzdržuje na AJPES-u, je potrebno odpreti za javno uporabo²⁹ in ga dopolniti z atributi za e-poslovanje ali uporabiti že obstoječi davčni register, v katerem se že vodijo ti podatki. Predlog izvršuje Uredbo o evidenci digitalnih potrdil (UL RS 128/2006).

4.7.2 Cilji

- Vedno ažurni podatki o posameznih poslovnih subjektih,
- drastično zmanjšanje napak v poslovanju,
- popolna avtomatizacija in zanesljivost dostave elektronskih sporočil.

4.7.3 Način izvajanja

AJPES vzpostavi spletni servis, preko katerega je možno avtomatsko iskanje in pridobivanje matičnih podatkov podjetja (naziv, DŠ, MŠ, naslov, kontaktni podatki, status, transakcijski računi, ...).

Poleg tega AJPES temu registru doda še register podatkov za e-poslovanje, v katerega podjetje, ki se prijavi za e-poslovanje, vpiše kakšne standarde uporablja in katere dokumente lahko sprejema in pošilja. Minimalen nabor dokumentov, ki ga podjetje mora izmenjevati je sprejem in izdaja elektronskega računa. Ob vpisu podjetje AJPESU plača enkratno vpisnino v višini 16 EUR. Popravljanje vpisanih podatkov poteka elektronsko in je za vpisnika brezplačno.

AJPES vzpostavi javni spletni servis, delujoč na podlagi standarda eBMXL oz. ISO 15000, ki omogoča kateremukoli računalniku na podlagi davčne številke ciljnega podjetja avtomatsko ugotoviti, katere dokumente temu podjetju lahko pošlje elektronsko. AJPES delovanje tega servisa zagotavlja najmanj 10 let.

4.7.4 Strošek in vir

Strošek investicije lahko grobo ocenimo na od 20.000 do 40.000 EUR (register na DURS-u) oziroma manj kot 420.000 EUR³⁰ (register na AJPESu) za dopolnitev računalniških sistemov. Stroški letnega vzdrževanja verjetno ne bi presegali 8.000 EUR letno. Sistem bi začel delovati pozitivno po včlanitvi bodisi 250 ali 26.000 podjetij (odvisno od izbrane rešitve DURS/AJPES) – čas povrnitve investicije ocenjujemo znotraj dveh let.

Osnovna sredstva se lahko zagotovijo iz postavke investicijskega vzdrževanja računalniških sistemov na AJPES-u.

Dodatna sredstva za vzpostavitev bi bilo verjetno možno dobiti z evropskimi sredstvi.

²⁹ Podobno kot so to reševali v Veliki Britaniji z oddelekom kabineta predsednika vlade-E-Government Office, <http://www.cabinetoffice.gov.uk/e-government/>.

³⁰ Če bi ta servis vezali na že obstoječe eDavke, bi stala postavitev največ od 20.000 do 40.000 EUR! Ker že sedaj 91% podjetij komunicira elektronsko z bankami in ker bodo v dveh letih vsi komunicirali elektronsko z davkarji, pomeni da se lahko ta servis že sedaj implementira, vsa podjetja pa bodo zajeta do leta 2009.

Opomba: potrebno je zakonsko opredeliti namen zbiranja in uporabo podatkov.

4.8 Akcija #8: Uvedba enotnega sistema obračunavanja in plačevanja dajatev

4.8.1 Oris

Z obstoječimi davčnimi predpisi in predpisi, ki urejajo posamezne oblike socialnega zavarovanja (pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti) je na različne načine urejeno vodenje evidenc o davčnih zavezancih in zavarovancih. V praksi se dogaja, da se iste evidence vodijo na različni način pri več organih in da se nekatere evidence ne vodijo niti pri enem organu. Enako velja, da so obstoječe evidence o obračunavanju in plačevanju davkov in prispevkov, še posebej na osebne dohodke zaposlenih, nepopolne in se pojavljajo kot omejevalni dejavnik pri uresničevanju pravic s področja pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja kakor tudi pri izvajanju davčnih obveznosti.

Na osnovi nedavno izvedene reforme davčnega sistema, nekaterih že sprejetih in še ne v celoti uveljavljenih določil predpisov s področja davkov (ZdavP-2) ter pokojninskega in invalidskega zavarovanja (ZPIZ-1) predlagamo enoten sistem registracije, poročanja o obračunanih davkih in prispevkih ter plačevanja davkov in prispevkov.

4.8.2 Cilji

Ob implementaciji tega koncepta bi lahko bili doseženi osnovni cilji:

- zagotovljena boljša izhodišča za spoštovanje davčnih in drugih predpisov kakor tudi učinkovitejše pobiranje davkov in prispevkov
- reorganizacija in modernizacija udeleženih institucij (predvsem davčne uprave in zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje)
- odprava nepotrebnega bremena kompleksnega poročanja in plačevanja za davčne zavezance
- pregledno poslovanje državnih administracij

4.8.3 Način izvajanja

Z vzpostavitvijo enotnega centralnega registra vseh zavezancev za obračunavanje in plačevanje davkov in prispevkov, kakor tudi zavarovancev (za pokojninsko, invalidsko, zdravstveno ter zavarovanje za primer brezposelnosti), se vzpostavi novi sistem poročanja o obračunanih in plačanih davkih in prispevkih, ki bo na voljo vsem državnim organom za izvajanje njihovih osnovnih nalog.

Koncept te rešitve temelji na najboljših praksah v drugih državah, kakor tudi na priporočilih mednarodnih finančnih institucij.

Vodenje centralnega registra ter zbiranje in vzdrževanje podatkov naj izvaja davčna uprava, ki že zdaj vodi davčni register v katerem je večina podatkov bodočega centralnega registra, ki so ali pridobljeni od drugih institucij ali neposredno od zavezancev. Za vzpostavitev inicialnega stanja centralnega registra bi se uporabili obstoječi davčni register in registri drugih državnih organov (ZPIZ, ZZZS, ZRSZ ter več kot 20 registrov samostojnih dejavnosti). Davčna uprava kot upravljalec registra bi zavodom ter v določenih primerih podjetjem zagotovila stalni dostop do centralnega registra za uporabo podatkov v okviru njihovih pristojnosti.

Drugi del predstavlja spremenjen način zbiranja in obdelave podatkov o obračunanih davkih in prispevkih. Izplačevalci osebnih dohodkov (delodajalci) bi davčni upravi pred ali ob izplačilu dohodkov dostavljali enotne obračune davkov in prispevkov (kot je že opredeljeno v sprejeti zakonodaji in naj bi se uveljavilo s 1.7.2008). Z uvajanjem sprotne dostave teh obračunov bi se odpravila potreba za post festum (za preteklo leto) dostavo kontrolnih podatkov s strani delodajalcev in odpravo napovedi za dohodnino s strani prejemnikov, kar bi omogočalo zmanjšanje stroškov administracije davčne uprave in izboljšanje transparentnosti davčnega sistema.

Davčna uprava izvede kontrolo pravilnosti, pravočasnosti in popolnosti podatkov v enotnih obračunih že ob vložitvi. Zaradi količine podatkov in obrazcev (cca. 1 Mio obrazcev na mesec) bi se od zavezancev zahtevalo obvezno predlaganje obrazcev v elektronski obliki. Zavarovanci bi vso korespondenco opravljali enotno in prek enega mesta, davčni uslužbenci pa bi se ukvarjali predvsem s nadzornimi postopki.

Tretji del koncepta predstavlja sprememba sistema plačevanja davkov in prispevkov. Predlagatelj enotnega obračuna davkov in prispevkov bi namesto obstoječe množice vplačilnih računov in posameznih plačilnih nalogov skupno obveznost iz obračuna v enotnem znesku in z enim nalogom plačal na račun davčne uprave. Kot referenca za plačilo bi se uporabila le davčna številka zavezanca.

Namesto obstoječe rešitve, ko se plačila davkov in prispevkov izvajajo za vsako davčno vrsto in za vsakega prejemnika posebej in ko davčna uprava vodi več kot 3.000 davčnih računov, zavezanci pa izvajajo plačila prek nepregledne množice vplačilnih nalogov za vsaki račun posebej, bi se plačila vseh davkov in prispevkov izvajala le na enotni davčni račun pri davčni upravi. Davčna uprava bi dnevno sredstva iz svojega enotnega davčnega računa prenesla na centralni račun državne zakladnice s specifikacijo pripadnosti teh

sredstev posameznim prejemnikom (državni proračun, zavodi, občine, drugi prejemniki). Državna zakladnica bi potem še istega dne sredstva porazdelila posameznim prejemnikom.

Davčna uprava sprti vsem uporabnikom centralnega registra prek novega informacijskega sistema³¹ zagotavlja podatke o vseh obračunanih davkih in prispevkih po zavezancih in zavarovancih. Podatki bi se lahko pod ustreznimi pogoji uporabili tudi za druge namene (npr. statistično spremljanje in raziskave, socialne in druge transferje, ipd.).

Podatke iz centralnega registra in drugih evidenc o obračunanih in plačanih davkih in prispevkih bi uporabljali tudi davčni zavezanci in zavarovanci za uveljavitev svojih pravic

4.8.4 Strošek in vir

Za implementacijo tega modela so potrebna finančna sredstva v ocenjenih vrednosti 20-30 M€ za izgradnjo informacijskih rešitev, prilagoditev zakonodaje in izdelavo večjega števila podzakonskih predpisov ter usposabljanje organov. Z uporabo predložene rešitve bi bili zagotovljeni pogoji za učinkoviteje pobiranje davkov in prispevkov, kar bi odražalo s povečanimi proračunskimi prilivi in bi omogočalo enostavnejše prilagajanje davčne politike.

Nezanemarljivi so zmanjšani stroški poročanja podjetij zaradi uvedbe enotnega in odprave podvojenih poročanj za več državnih organov ter razbitega plačilnega prometa ter bistveno zmanjšanje administrativnega bremena

³¹ Ki ga zahtevajo že sprejeti predpisi npr. ZdavP-2

4.9 Akcija #9: Uvedba elektronskih potrdil in dokazil

4.9.1 Oris

Državna uprava kljub določilom 139. čl. ZUP od podjetij in posameznikov zahteva določena dokazila v procesih, ki jih sama izvaja in kjer bi lahko sama pridobila določene dokaze. Takšen primer je zahteva ZJN za predložitev potrdila o plačanih davkih ob vsaki predložitvi ponudbe. Enako velja za uveljavljanje socialnih pravic, kjer posamezni državni organi od državljanov zahtevajo predložitev dohodninskih odločb kot dokazil o doseženem dohodku.

Zahtevana dokazila so rezultat računalniško vodenih evidenc v sistemih davčne uprave in so kot takšna lahko enostavno po elektronski poti dostopna vsem upravičencem.

4.9.2 Cilji

Z uvedbo elektronskih storitev preverjanja / pridobivanja dokazil v davčnih evidencah se odpravi nepotrebno breme zamudnega pridobivanja papirnih dokazil za podjetja in posameznike.

4.9.3 Način izvajanja

Na eDavkih DURS zagotovi storitve elektronskega naročanja (za podjetja in državljane) in elektronskega avtomatskega preverjanja (za druge državne institucije) podatkov iz davčnih evidenc.

4.9.4 Strošek in vir

To lahko DURS na rešitvi eDavki zagotovi v treh mesecih v obsegu 40.000 do 80.000 EUR.

Ustrezno temu se v tem času spremeni regulativa, ki naj eksplicitno zahteva uporabo elektronskih kanalov za preverjanje določenih podatkov/izjav/navedb oziroma za pridobivanje dokazil.

4.10 Akcija #10: Inicijativa »Ne trošim, investiram!«

4.10.1 Oris

Inicijativa malega in srednjega gospodarstva, znotraj katere podjetja pozivajo svoje dobavitelje, da jim dokumente pošiljajo elektronsko in izražajo svojo namero, da preidejo v najkrajšem času na popolno elektronsko poslovanje z namenom znižanja stroškov.

Inicijativa je odprta za vsa podjetja in ne potrebuje včlanitve in podobno.

4.10.2 Cilji

V prvi fazi sprejemajo MSP e-račune od večjih dobaviteljev (npr. telekomunikacije, pošta, energija,...).

V naslednji fazi MSP-ji vključujejo ostale dobavitelje, dokler ni dosežena kritična masa in postane e-poslovanje prevladujoča oblika.

4.10.3 Način izvajanja

Pripravi se predlog dopisa, ki ga gospodarski subjekti (predvsem MSP) razpošljejo svojim dobaviteljem. V dopisu je navedeno, da želijo postati še boljši in stabilnejši odjemalec, da pa je za to potrebna modernizacija in zmanjšanje stroškov sodelovanja. V dopisu se opredeli prehodni, najmanj šestmesečni rok, v katerem mora dobavitelj začeti pošiljati račune (in druge morebitne dokumente) elektronsko. V kolikor po preteku tega roka dobavitelj ne zagotavlja rednega pošiljanja e-računov, kupec lahko zniža dobaviteljevo terjatev za npr. do 4,2 EUR po računu.

Dobavitelje se razdeli na več skupin glede na število in kompleksnost prejetih računov in se jih postopoma vključuje v program.

Za inicijativo se naredi poseben znak – logotip, ki se konsistentno uporablja na promocijskih akcijah, dopisih in drugih materialih z namenom dviganja ozaveščenosti.

Inicijativo promovirajo zbornice, podjetniško-podporne organizacije in sama podjetja.

4.10.4 Strošek in vir

Gostiteljstvo iniciative bi lahko prevzela GZS. Dodatna sredstva za promocijo (cca 200.000 EUR / 2 leti) se verjetno da pridobiti bodisi s prijavo na razpise MG ali iz sredstev EU.

4.11 Akcija #11: Iniciativa »E-Poslovanje v oskrbovalnih verigah«

4.11.1 Oris

Ta spodbuda je namenjena večjim in velikim podjetjem z vplivom na njihove dobavitelje, z namenom znižati stroške nabave, vpeljati ustrezno infrastrukturo za JIT dobave ter tako postati bolj konkurenčni.

Če Spodbuda #10 nagovarja osnovno uporabo e-poslovanja pa gre ta spodbuda tehnološko dlje in podpira tesnejše povezovanje sistemov. Poleg e-računov se v teh verigah uporablja širši nabor elektronskih sporočil, začeni s stanjem zalog, naročanjem in podobno.

4.11.2 Cilji

- Povečanje konkurenčnosti velikih podjetij,
- povečanje konkurenčnosti slovenskih dobaviteljev,
- vzpostavljanje dobrih praks za bodočo čezmejno sodelovanj,
- vzpostavljanje dobrih praks za širšo uporabo naprednejšega povezovanja.

4.11.3 Način izvajanja

Podjetja identificirajo svoje glavne ali najbolj frekventne dobavitelje in se z njimi dogovorijo za vpeljavo elektronske izmenjave vsaj e-računov če že ne tudi drugih dokumentov.

Večja podjetja organizirajo interne seminarje, na katere povabijo dobavitelje. Po možnosti naj IT strokovnjaki večjih podjetij pomagajo dobaviteljem.

Zelo koristno bi bilo javno priznanje podjetjem, ki najbolj pomagajo skupnosti dobaviteljev pri tem skupnem povečanju konkurenčnosti.

4.11.4 Stroški in viri

Sredstva za popularizacijo iniciative lahko zagotovijo podjetja sama.

Dodatna sredstva so možna s pridobitvijo črpanjem sredstev iz Resolucije o državnih razvojnih projektih 2007-2023. državnih – točka trajnostna mobilnost.

4.12 Akcija #12: Priznanje za »Naj e-podjetje« v Sloveniji

4.12.1 Oris

Posebno pomembna postavka e-poslovanja je njegova afirmacija in splošno zavedanje o njegovi vlogi. Vsled tega predlagamo program izbora za slovensko e-podjetje. Vršilec tekmovanja naj bo JAPTI pod pokroviteljstvom Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Idealno bi bilo, če bi nagrado podelil osebno minister, saj bi s tem zagotovili ustrezno medijsko pozornost.

Izbor se vrši vsaj v letih 2007 in 2008, v kolikor pa izbor postane referenčni dogodek, se z njim nadaljuje tudi v prihodnjih letih.

4.12.2 Cilji

Medijsko priznanje podjetjem, ki vlagajo v e-poslovanje.

Promocija najboljših praks.

Vzpostavitev primerov dobre prakse.

4.12.3 Način izvajanja

Letna nagrada za najboljše e-podjetje. Izbira se podjetje, ki je najbolj drzno in uspešno vpeljalo metodike e-poslovanja (e-računi, spletno naročanje, e-arhivi, e-nabavne verige) v svoje poslovanje. Vsak prijavitelj opiše prijavljeno rešitev in jo ekonomsko oceni.

Tekmuje se v več kategorijah, ki jih oblikuje žirija. V vsaki kategoriji se izbere tri finaliste in zmagovalca, ki se jim na javni zaključni slovesnosti podeli priznanja.

Predlagane kategorije so:

- samostojni podjetniki,
- mala podjetja,
- srednja podjetja,
- velika podjetja,
- državna uprava in institucije.

Opisi e-poslovanja finalistov se javno objavijo kot dobre prakse slovenskih podjetij na ustreznih portalih. Postopek izbora bo potekal v organizaciji JAPTI, ki bo v sodelovanju z nosilci podobnih dogodkov in zainteresiranimi strokovnjaki izvedla postopek organizacije tekmovanja in izbora nagrajencev med prijavljenimi podjetji, ter organizirala dogodek podelitve nagrad.

4.12.4 Strošek in vir

Strošek izvedbe tega izbora je 17.000 EUR³², ki jih zagotavlja MVZT.

³² Na podlagi izkušenj z organizacijo izbora NETKO 2006

5 Potrebne aktivnosti za izvedbo akcijskega načrta

5.1 Aktivnosti ponudnikov storitev

Ponudniki storitev imajo v večini primerov že pripravljene produkte in storitve, za omogočanje uporabe e-poslovanja tudi v SMP-jih.

Za podporo akcijskemu načrtu bodo ponudniki pripravili programe za širše uvajanje e-poslovanja. Hkrati bodo pomagali pri usposabljanju potrebnih svetovalcev.

Uspešno uvajanje rešitev e-poslovanja v MSP, bo ponudnikom rešitev omogočilo prenos znanja in rešitev tudi na tuje trge.

5.2 Aktivnosti uporabnikov storitev

Večja podjetja morajo nujno povečati svojo konkurenčnost. Zadnje leto je bil njihov informacijski napredek usmerjen pretežno na uvajanje EUR-a, kar pa pomeni, da ni bilo večje usmeritve v vpeljavo e-poslovanja. Podjetja to čutijo in se bojijo zaostanka, zato večina napoveduje »povečano vlaganje v e-poslovanje, takoj po uvedbi evra«³³.

MSP-ji so tesno vključeni v nabavne verige večjih podjetij in z njimi tvorijo tesno povezan ekosistem. Ob ustreznih vzpodbudi večjih podjetij ter ostalih izvedenih ukrepih, je njihovo sodelovanje izredno verjetno. Poleg tega moramo omeniti tudi primerno investicijsko klimo in zagon.

5.3 Aktivnosti državne uprave

Uprava se mora osredotočiti na gospodarske subjekte neprimerno bolj kot do sedaj. Ustvariti mora pogoje za enostavnejše poslovanje s podjetji:

- poenostaviti postopke v poslovanju s podjetji, ki se zaradi intenzivne uporabe sodobne ICT pohitrijo in pocenijo, ter postanejo bolj dostopni in pregledni,
- sprejeti ustrezno regulativo, ki omogoča enotno zbiranje in ponovno uporabo podatkov in informacij, kar posledično zmanjša breme nepotrebne podvojenega poročanja,
- uvesti deljene vire informacij in ponovno uporabo že zbranih podatkov, s čem se razbremenjujejo dajalci podatkov, pospešijo postopki pridobivanja in preverjanja dokazil in se po nepotrebem ne vznemirja podjetij, s čem se podjetjem omogoča, da se osredotočajo na svoje primarne naloge (»core competences«)

Konkretno to pomeni:

- vzpostavitev enotnega sistema zbiranja različnih (vseh) vrst informacij od poslovnih subjektov za vse organe javne uprave,
- uvedba obvezne izdaje in prejemanja računov v elektronski obliki,
- uvedba obveznega poročanja državi v elektronski obliki za vse, ki izpolnjujejo določeni prag, za vse pa pod tem pragom se vzpostavijo servisni centri, ki izvajajo storitev v prehodnem obdobju,
- za vsa dokazila, ki se vodijo v zbirkah podatkov znotraj javne uprave, se zagotovi možnost preverjanja dejstev elektronsko. Za začetek se uvedejo:
 - nadgradnja portala eDavki za preverjanje izjave o plačanih davčnih obveznostih v procesih javnih naročil, kar bo zmanjšalo število dokumentov za 100.000, in bo hkrati odpravilo nepotrebno breme za predlagatelje ponudb,
 - nadgradnja portala eDavki z vpogledom oziroma preverjanjem navedb o doseženih dohodkih prek vpogleda v podatke dohodninskih odločb vlagateljev,
- uvedba obveznega predlaganja e-računov za velika in srednja podjetja v roku 6 mesecev, za vse druge pa v roku 1 leta,
- omogočanje vpogleda v register davčnih zavezancev za potrebe e-poslovanja.

³³ Iz Pobude za vzpostavitev projekta e-računi v e-regiji, FOV2005 v katerem podporo projektu izražajo Merkur d.d., SRC d.d., NLB d.d., Abanka Vipa d.d., Banka Koper d.d., Direktorat za javno računovodstvo, CURS in Generalni davčni urad

6 Organiziranost dela in aktivnosti

V okviru iniciative bo vzpostavljena projektna skupina, ki bo sestavljena iz predstavnikov sodelujočih državnih institucij, predstavnikov ponudnikov in uporabnikov storitev ter predstavnikov strokovne javnosti.

Naloge projektne skupine so:

- priprava natančnega izvedbenega načrta,
- koordinacija med različnimi deležniki,
- identifikacija nosilcev aktivnosti,
- izdelava terminskega načrta
- skrb za ustrezno financiranje.

Menimo, da bi taka projektna skupina morala vsebovati sledeče predstavnike:

- Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo,
- Ministrstva za gospodarstvo,
- Ministrstva za javno upravo,
- Ministrstva za finance,
- akademske sfere (predlaga FOV),
- gospodarstva (predlaga GZS).

Ustanovitev projektne skupine je hkrati izvajanje priporočila »Strategic Task Force over the Presidencies in 2007-2008«, kot ga predlaga Helsinški manifest, sestavljen med Finskim predsedovanjem EU leta 2006³⁴.

³⁴ *The Helsinki Manifesto - We have to move fast before it is too late, November 20, 2006*
http://www.tietoyhteiskuntaohjelma.fi/ajankohtaista/events/en_GB/1147340579176/_files/76284201684631590/default/Helsinki_Manifesto_201106_FINAL.pdf

7 Podporniki iniciative

Minister za visoko šolstvo in tehnologijo, dr. Jure Zupan

Minister za javno upravo, dr. Gregor Virant

Minister za gospodarstvo, mag. Andrej Vizjak

Minister za finance, dr. Andrej Bajuk

Minister za razvoj, dr. Žiga Turk

Gospodarska Zbornica Slovenije, mag. Samo Hribar Milič

Trgovinska zbornica Slovenije, mag. Viktor Vauhnik

Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije, Franc Hoffmann

Univerza v Mariboru, Fakulteta za organizacijske vede, dr. Andreja Pucihar

Datalab d.d. in Sekcija slovenskih proizvajalcev programske opreme KODA.SI, Andrej Mertelj